Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Dåden i Helsingland.

Tvenne trogna och sanningsenliga berättelser om de senaste händelserna i nämda provins.

Den första:

Om förbrytareligan i Delsbo

och dess förnämste man f. d. fjerdingsmannen

Per Johansson,

kallad "KNIFVEN," hans bedrifter, fängslande och dömande till döden samt huru en så stor brottsling nu befinner sig på ångerns väg och fruktar det stundande straffet.

Den andra:

Om Lönnkrögarnästet i Alfta,

innehållande fullständig beskrifning om mordet på länsmannen Gavell och fjerdingsmannen Norén den 1 maj 1892, brottslingarnes gripande och deras slutliga dom.

GÖTEBORGS STADSBIBLIOTEK

Pris 15 öre.

Malmö, C. A. Andersson & C:s förlag.

Förbrytareligan i Delsbo

och dess förnämste man f d. fjerdings-

mannen

Per Johansson,

kallad "**Knifven.**"

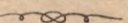

*Sv. 41/29

MALMÖ,
C. A. Andersson & C:s boktr.,
1892.

Från Delsbo i Helsingland kommo i fjor upprörande berättelser om uppdagandet af en hel liga tjufvar och mördare, som en längre tid drifvit sitt ofog i trakten och hvilka hufvudsakligen röjdes genom bekännelser af en af hufvudmännen, f. d. fjärdingsmannen *Per Johanson*, kallad "Knifven", emedan han meränd els användes såsom verktyg för andras illgerningar.

Redan långt förut var den s. k. "tjufbygden" i Delsbo bekant. Denna ligger ungefär en half mil från Delsbo jernvägsstation, nordvest om Stämmsjön, som faller ut i Södra Dellen. Denna trakt kallas vanligen af folket "Vest på socken" och är sedan gammalt så illa känd och så afskydd af dem som bo på "Öst på socken", d. v. s. den ärbara och hyggliga befolkningen, att ungdomen på sina gillen icke gerna tålde någon från det hållet.

Här ha emellertid under sekler brotten frodats och hopats på hvarandra; här har man köpslagit om menniskolif för några tio-

kronesedlar; här har man utbildat tjufnaden till ett handtverk, som ringaktades endast då tjufven icke lyckades.

Och först och sist ikade man lönkrögeri. Och liksom den dolda elden i en mila långsamt, omärkligt och säkert förstör veden så har det otillåtna bränvinsbrännandet så småningom bortsugit hvarje rest af moralisk känsla hos befolkningen. Lönkrögeriet är roten till det onda, den hemlighetsfulla häfstången till alla de brott som utöfvats. Bränvinet har uppeldat och utvecklat de nedärfda mördare- och tjufanlagen, och den vedervärdiga mystik, hvari denna olagliga handel måst hölja sig, har mer och mer snärjt folket liksom i en trollkrets af styggelse.

Man kan knappast göra sig en föreställning om, i hvilken uttsräckning lönkrögeriet idkats uppe i tjufbygden. Förgäfves ha vederbörande myndigheter på laglig väg sökt förhindra det onda. "Mörkrets makter" ha haft sitt spel i djupaste löndom, hvari endast den invigde kunnat tränga in. Det har emellertid varit ganska vanligt, att den bättre delen af befolkningen i byarne omkring Stora Stämmsjön utöfvat själfhämnd på lönnkrögarne. Så t. ex. lär en dylik för icke längesedan en natt ha blifvit grund-

ligt uppiskad af några kraftiga Delsbobönder. En annan gång fick en lönnkrögerska, efter flere föregående varningar, hela sin stuga nedbränd till grunden o. s. v. Det lär icke heller ha varit ovanligt, att andra brottslingar, som lagen till följd af bristande vittnesmål ej kunde komma åt, men som hvarenda menniska visste vara mördare och tjufvar, slutligen blifvit undanröjda af någon beslutsam man — eller qvinna bland befolkningen. Man berättade t ex., att för många år tillbaka en dylik niding som under en lång tid öfvat skräckvälde i trakten, utan att kunna nås af lagens arm, slutligen dödades af en qvinna, och att då en böneskrift om hennes benådning inlemnades till k. m:t, bönemännen tillade, att hon icke allenast förtjenande nåd, utan äfven belöning för sin gerning.

Sjelfhämnd, eller rättare hämnd, har för öfrigt ingått som en betydande faktor i motiven för just de värsta brotten, Då man närmare skärskådar denna egendomliga trakt, som ligger likt en rostfläck på Sveriges karta, ett stycke mörk hedendom, oåtkomligt för kristendomens ljusstrålar, måste man ovilkorligen tänka på söderns Maffia och Camorra. Ty folket häruppe binder

hvarandra i det onda; hvem som är i vägen röjes undan af mördarehand, har någon i fyllan talat bredvid munnen, så försvinner han. En oförrätt glömmes ej; den gömmes i minnet kanske under åratal, men han eller hon, som utöfvade den, träffas alltid förr eller senare af den hämnande kulan.

Först nu har denna trollkrets af gemensam brottslighet blifvit sprängd genom de fullständiga bekännelser Per Johansson, eller den s. k. "Knifven", aflagt, icke allenast om sina egna mord och stölder, utan äfven om de oräkneliga skurkstreck, som begåtts af den mördare- och tjufliga, i hvrs sold han stått.

I sin ungdom visade "Knifven" inga tecken på att han en gång skulle bli Sveriges mest beryktade tjuf och mördare; tvärtom, han tycktes på alla sätt vara hvad man plägar kalla "en bra karl". Dessutom var han ovanligt väl utrustad både i kroppsligt och intellektuelt afseende. Under en tid tjenstgjorde han som fjerdingsman och genom sin klokhet samt sin oerhörda styrka och vighet, som gjorde honom fruktad af befolkningen, blef han flere gånger till nytta för rättens tjenare. Men så lemnade han sin befattning som fjerdingsman, började supa,

kom ihop med lönnkrögare, drogs in i den fruktansvärda ligan, hvars moraliska uselhet, med tillhjelp af bränvinet, inom kort inympades på honom, ända tills han med hull och hår gifvit sig i ligans våld och blifvit ett blindt verktyg åt fega tjufvar och lönnmördare.

Han har erkänt tre mord och en massa stölder. Första mordet begick han på beställning af en person som hade en otillåten förbindelse med en annan mans hustru. "Knifven" dödade den äkta mannen mot ett arvode af 50 kr. När saken sedan kom i dagen, gaf den otrogna hustrun sig sjelf döden. Andra mordet gälde Johanssons egen hushållerska, en illa känd dalkulla, som han dränkte i sjön Delbo under en båtfärd. Omständigheterna vid detta mord tyckas nästan tyda på, att "Knifven" studerat August Blanches roman "Första älskarinnan", der en alldeles liknande mordscen till sjös förekommer, men hvilken författaren lyckligt nog låter misslyckas. Mördaren och mordbrännaren Wykman i Oscarshamn utförde för öfrigt ett liknande brott, som uppdagades först efter många års förlopp. "Knifvens" sista bragd var att strypa en man i skogen och sedan

hänga upp honom på en gärdesgård, så att mordet fick utseendet af ett sjelfmord.

Efter ransakningens afslutande dömdes *Per Johansson* till döden. Många bönder, lönnkrögare, handlande och andra personer från byarne Edsäng och Norrhvära (i "tjufvabygden"), hvilka gjort honom sällskap i fängelset, dömdes till lindrigare straff såsom öfverbevisade om delaktighet i hans förbrytelser.

Man skulle väl tro, att den person, som under åratal bokstafligen haft mord och tjufnad till sitt handtverk, borde ha ett grymt, afskräckande yttre. Så är emellertid icke fallet. "Knifven" ser snarare hygglig och städad ut, om inte hans ögon, som skyggt och misstänksamt blicka emot den, hvilken genom det lilla titthålet ser in i hans cell, för närvarande ha ett mörkt, frånstötande uttryck.

Enligt hvad som berättats, lär "Knifven" för närvarande befinna sig i ett sinnestillstånd af ånger och djup nedslagenhet — hvarom äfven hans skrifter i rätterna bära vittnesbörd. Han söker deri försvara sig genom att visa, hur han af dåliga menniskor blifvit lockad till det onda, och han slutar sin böneskrift till Delsbo tings-

lag med en förhoppning, att de vid mordens begående förmildrande omständigheterna (d. v. s. att de mördade samtliga varit stora skurkar!) måtte något förminska strängheten i det straff, hvartill han gjort sig förtjent, men som han *med bäfvan väntar!*

Af dessa ord framgår, att den olycklige brottslingen fruktar för döden. Någon lär ha frågat honom, hur det var möjligt, att han, som nu sjelf fruktar att stå ansigte mot ansigte med döden, kunnat så obarmhertigt bringa flere af sina medmenniskor i samma fördömelse? "Ja, jag har ju icke förrän nu tänkt på hvad det vill säga," var det gripande svaret.

"Knifvens" slutliga dom förberedes i högsta domstolen, hvars afgörande kan väntas med det första.

När dufvan kuttrar på sitt slag
För sina vänner kära,
Till andra trakter beder jag
Min sångmö vingar bära.

Till Delsbo uti Helsingland
Och tjufvabygden fula,
Bekant för sina mördarband,
Till Delsbo-knifvens kula.

Per Johansson, så är hans namn,
I godt förvar han sitter,
En menskosjäl i djefvulshamn
Fördold bak lås och gitter.

Han tog ett lif, han tog väl tre,
Af gods och pengar mycket
Och menniskor han mördade
För femti kronor stycket.

Nu är han omvänd, spak och from,
Gömd uti cellen trånga,
Afvaktande när lagens dom
Skall i fullbordan gånga.

Hans enda ursäkt är att ha
Befordrat till de döde
Blott några odjur som ej ska'
Förtjent ett bättre öde.

Men den som riktigt styra vill
Rättvisan här på jorden,
Bör akta sig att gripa till
De fula lömska morden.

Ty alltid randas hämndens dag
Och han får skörda lönen
För sina dystra företag,
Sen hjelper ej ens bönen.

Lönnkrögarnästet i Alfta.

Det för sin egendomliga naturskönhet så högt beprisade Helsingland har i senare tider låtit tala om sig ofta och mycket. Tyvärr har dock lejonparten af intresset icke upptagits af naturskönheten, som en gång inspirerade en uug skald till den hänförande sången om

Ljusnan högt bland nordanfjell,
Der gladt han gångar fram på ljusblå bana,

o. s. v., utan hvad som under en följd af år i synnerhet gjort Helsingland beryktadt, är dess med nya hemska tillägg oupphörligt ökade, länge allt för rika brottmålshistoria, hvilken satt en svår skamfläck på provinsen.

Helsingefolket har af ålder varit kändt för sin stolthet och styfnackade envishet, hvilka egenskaper dock hos flertalet parats med redbarhet och mycken klokhet. Ett i ögonen fallande karaktärsdrag hos helsin-

gen är hans i allmänhet godmodiga yttre väsen och vänliga umgängessätt, och han har äfven blifvit berömd för sin gästfrihet. Någon fåfänga har man likväl velat påbörda honom, i det han bland annat gerna briljerar med storståtliga gårdsbyggnader, hvilka ofta till största delen sakna inredning och sålunda påminna om ett skal utan kärna.

De sämst beryktade bland provinsens socknar ha förut varit Delsbo och Norrala, i synnerhet den förstnämnda. Betecknande för befolkningens skaplynne är ett gammalt ordspråk från den tid, då spöstraffet ännu tillämpades här i landet och då det hette i Delsbo, att det var "strunnt till karl, som inte slitit spö." Att ha undergått detta straff betraktades alltså som ett bevis på manhaftighet. Detta förrådde en ovanligt dryg portion af vild råhet. Delsbofolket hölls dock en lång tid i tygeln af socknens kyrkoherde, hvilken med kraftig hand förde moralens spira. Befolkningens seder förbättrades och illdåden blefvo mera sällsynta, tills de nu åter under senare åren tilltagit i mängd.

Under årens lopp har emellertid Jerfsö genom flera ruskiga illdåd börjat dela den bedröfliga äran af det rykte, som förr nä-

stan uteslutande tillkommit Delsbo, och nu har sednast det förut såsom fredligt ansedda Alfta fått sitt namn inregistreradt bland de mest illa anskrifna socknarne genom det hemska blodsdåd, som föröfvades den 1 maj 1892, då länsman Gavell ooh fjerdingsman Norén fingo släppa till lifvet.

Denna mordgerning är en bland de mest upprörande som någonsin timat i vårt land.

* *
*

Vid 5-tiden på söndagseftermiddagen den 1 maj infann sig länsman Gavell i Mossbo för att hos f. brukaren Per Olof Olsson göra beslag å 80 liter bränvin, som dagen förut öfver Bollnäs anländt från Söderhamn. Olsson och hans tre söner — Karl Erik, född 1874, Anders, född 1866, och Per Johan, född 1862 — voro kända som notoriska lönnkrögare

Olssons gård har två mot hvar andra liggande envånings boningshus. Herr Gavell gick först in i den ena byggnaden, der han bland flera supbröder träffade Olsson sjelf, hvilken rusade på länsmannen, ruskade honom och hotade honom med stryk. Emellertid hade två af sönerna, Karl Erik

och Anders, begifvit sig in i den midt emot belägna stugan, och då det syntes misstänkt att bränvinsförrådet förvarades der, skyndade herr Gavell och fjerdingsman Norén dit. Stugan hade två rum, ett yttre, det större, och ett inre, det mindre. Bränvinet var verkligen förvaradt i det inre rummet.

Af fruktan att den snygga handteringen skulle bli afslöjad, rusar sonen Anders in i det inre rummet och skyndar sig att stänga dörren. Med en kraftig stöt slår emellertid hr Gavell upp dörren och kommer in i rummet. Fjerdingsmannen Norén följer tätt efter och står just på tröskeln, då ett skott smäller och träffar Norén i ryggen. Det var den adertonårige Karl Erik, som bakifrån lömskt smugit sig på honom. Den skjutne faller under jemmer baklänges i golfvet. I nästa sekund rusar hr Gavell ut i yttre rummet, går rakt på Karl Erik och lyckas frånrycka honom geväret och slunga det under sängen. Brodern Anders ilar nu till Karl Eriks hjelp och hr Gavell tvingas till en häftig brottning med dessa vilddjur.

Då bröderna sett länsmannen komma, hade äfven Anders laddat ett gevär — båda hade bakladdningsvapen. Det Anders lad-

dat var af gröfre kaliber och lades af honom i en säng i inre rummet. Brottningen pågår en kort stund, och hr Gavell kastas till golfvet af brödernas förenade krafter.

Snabb som tanken ilar nu den yngste uslingen, den ofvannämnde 18-årige Karl Erik, in efter broderns gevär, som skulle bli hr Gavells bane.

Trots att den starke, äldre brodern håller hr Gavell hårdt i armarne bakifrån, lyckas han dock få ett tag om mynningen på geväret, med hvilket Karl Erik söker lägga an. Karl Erik rycker dock till sig vapnet och riktar det i hast mot hr Gavells bröst samt trycker af så nära att kläderna svedas. Skottet smäller af och hr Gavell störtar, ögonblickligen dödad, baklänges i golfvet.

Under allt detta har fjerdingsmannen Norén under hemska qval lyckats släpa sig ut på förstugutrappan. Efter dådet mot hr Gavell går den unge skurken Karl Erik ut på gården och griper sig an med att ladda om geväret för att dermed gifva den sårade Norén ännu ett skott. Han uttalar sin afsigt högt. Han säger:

— Du har varit en djefvul, du också; du ska' ha!

Den sårade bönfaller om förskoning men det synes ej det minsta röra detta odjur. Någon främmande afstyr dock det andra skottet, som ämnats åt fjerdingsmannen.

Under det blodsscenerna inne i stugan utspelades, hade en främmande person, soldatsonen Per Pettersson, legat der inne i en säng. Långt ifrån att afstyra blodsbragderna lär han ha tillropat gerningsmännen:

— Lägg an ni, pojkar!

Emedan Per Olsson och hans söner hotat att nedskjuta hvar och en, som försökte inträngа till dem, ansågs förstärkning behöflig för att häkta dem, hvarför polismännen Stråle och Svärd samt sex med skjutgevär beväpnade personer afreste från Bollnäs för att biträda vid häktandet.

Dessa åtgärder blefvo dock öfverflödiga tack vare kronolänsmannens i Ofvanåker, Carl Sundberg och fjerdingsmannen Nils Delanders oförskräckthet och rådighet. — Desse begåfvo sig, sedan de iklädt sig arbetaredrägter, till Mossbo och arresterade alla invånarne i lönnkrögarenästet. Förklädnaden gjorde att ingen uppmärksamhet fästes vid dem. — Vid inträdet funno de

tre af Per Olssons söner liggande i en säng och de skyndade sig att sätta handklofvar på dem. Utkomna på gården träffade de Per Olsson, som icke kände igen de förklädde tjenstemännen, och derpå blefvo så väl fadern som den fjerde sonen häktade.

I ett lider vid gården anträffades tre skarpladdade bössor.

Så lyder i korthet berättelsen om dessa förfärliga brott, hvari hufvudpersonen knappast hunnit trampa ut barnskorna.

För det mod och beslutsamhet herrar Sundberg och Delander lade i dagen vid gripandet af desse samhällsvådliga personer, har kongl. maj:t tilldelat dem hvar sin medalj, hvilka belöningstecken blefvo till dem högtidligen öfverlemnade i Ofvanåkers kyrka söndagen den 31 juli af kyrkoherden L. Fredborg, hvilken i ett gripande tal framhöll den sjelfuppoffring och sinnesnärvaro desse begge män visat vid det kritiska tillfället.

* * *

I länsman Gavells hem sitter på aftonen den unga hustrun, med oro afvaktande makens hemkomst från sitt farliga värf. — Han dröjer länge, länge . . . . Till sist

kommer i hans ställe ett dödsbud . . . . — Gripen af förtviflan, sluter modern sina späda barn intill sig. De förstå lyckligtvis ännu icke hela vidden af sin förlust — förlusten af en far, genom mördarehand bortryckt i blomman af sin mannakraft. — Men modern är nästan bragt till vansinne af sorg och smärta.

O, i nidingar, som hafven enkor och faderlösa barn på ert samvete! — Måtte Herren en gång vara barmhertigare mot er, än i varit mot edra medmenniskor.

* * *

Åtta dagar sednare är sockenkyrkan fullpackad af menniskor. Den unge länsmannens misshandlade jordiska qvarlefvor skola invigas åt den eviga hvilan. Akten förrättas under djupt deltagande. Men då begagnar kontraktets främste prestman tillfället och riktar till församlingen ett straffande och varnande tal.

— Hvem bär skulden? — spörjer han. — Jo, icke blott illdådets föröfvare utan i alla, som i lång tid tillåtit giftet att sprida sig i samhällskroppen. Nu har icke blott på församlingen utan på hela provinsens vapensköld blifvit satt en fläck, som icke

snart kan utplånas. — Resen er som en man och utroten ohyran:

Måtte prestmannens ord icke ha fallit på hälleberget.

* * *

Ransakningen, hvilken gått jemförelsevis ganska fort, i det alla ha i det närmaste erkänt sig skyldiga, har nu afslutats inför södra Helsinglands vestra tingslags häradsrätt. — Den 13 juli 1892 kl. half 5 på eftermiddagen afkunnades domen, hvarigenom Karl Erik Pettersson och Anders Pettersson dömdes till lifstids straffarbete och ständig vanfrejd, den förre för mordet å Gavell och Norén, den senare för delaktighet i mordet på Gavell. Straffet mildrades af häusyn till bådas bristfälliga uppfostran samt till Karl Erik Petterssons ungdom.

Krymplingen Per Johan Pettersson dömdes såsom anstiftare af mordet å Gavell, för våld mot Norén samt för olaga bränvinsutskänkning att i ena bot mista lifvet.

Fadren, Per Olsson, dömdes till straffarbete i 1 år och 7 dagar för undanröjande af bevisen för våldet mot Gavell och Norén, för misshandel mot f volontären

Vennström samt för olaga bräuvinsutskänkning. Soldatsonen P. Pettersson frikändes.

* *
*

Må nu ridån fällas öfver denna hemska tafla och måtte det dröja mycket mycket länge innan man får höra lika sorgliga historier omtalas, äfven från det nu så illa beryktade Helsingland. — Nu tycker man i hela landet sig se Ljusnans blåa band skifta i blodets färg.

En sång mig lyster sjunga som är alldeles ny,
Om hvad som händt i Alfta, just uti Mossbo by.
Det var en unger länsman och så en fjerdingsman,
Som offer hafva fallit för mördarns hemska hand.

Ja denna hemska gerning som nyss utöfvats har,
Det var uti maj månad som ingick skön och klar.

Man hade tänkt att bildning sig trängt till folket ner,
Men nu mordlustan tyckes ha gripit fler och fler.

Så far ett bud kring norden, hvad hemskt man spörja får,
I Helsingland man mördat två män i ålderns vår;
Gavell han het' den ene, den andre Nils Norén,
På deras grafvar solen nu lyser med sitt sken

En far med trenne söner begingo dessa brott,
De sitta nu i cellen och vänta på sin lott.
De satte skräck i många när de i frihet var,
Nu långa år få gälda hvad stunden brutit har.

I denna sak nu rätten afkunnat har sin dom,
För alltid Karl och Anders bli inom lås och bom,
På stupestocken Johan får mista lifvet sitt,
Och fadren, Pelle Olsson, blir inne året ett.

Tänk hvilka svåra plågor de skola nu utstå,
I mörka, kalla cellen de skola vandra få,
Nu få de sitta inne likt fogeln i sin bur
Och kanske aldrig skåda Guds härliga
natur.

Jag nu till sist vill nämna ett ord till
hvar och en:
Låt aldrig någon locka från rätta vägen
hän;
Låt aldrig dryckenskapen med dig få
öfvermakt,
Gör aldrig hvad som ondt är, var ständigt
på din vakt.

En olycklig millionär.

I en af de stora klädesaffärerna i Londons City ses en ålderstigen man, klädd i gamla luggslitna kläder, som voro moderna för åratal sedan, vandra omkring utan mål.

Affären är ett af dessa etablissement, som liknar små städer. Den sysselsätter mellan två och tre hundra personer. Grundlagd för ett halft århundrade sedan af en energisk ung man från landet, har den utvecklat sig till en af dessa gigantiska affärer, hvilkas förbindelser sträcka sig öfver hela jorden.

Den gamle gentlemannen bär en penna bakom örat och en liten anteckningsbok i handen, och som han går der och vandrar röra sig hans läppar liksom till räkning.

Då och då stannar han för att plocka upp en knappnål eller en pappersbit från golfvet. Nålen sätter han fast i rocken och papperet stoppar han i fickan.

Bokhållare och drängar, som rundtomkring äro i fullt arbete, bry sig ej om honom annat än då han kommer i deras väg,

då stiga de vördnadsfullt åt sidan och låta honom passera

Kunderna, som ständigt strömma in och sprida sig öfver hela byggningen, se på honom halft leende, halft beklagande.

Hvarje menniska i Londons city känner hans historia.

De veta att denne olycklige gamle man är grundläggaren till denna storartade affär; att han är millionär, att han liksom i forna dagar kommer dit när den öppnas och stannar till stängdags, och att han utför tjenst som vaktmästare mot en aflöning af 30 shillings i veckan, hvilka penningar han ordentligt uppbär.

Denne mäktige köpman, denne millionär, far om aftonen hem till sitt hus i Kennington der han är omgifven af en rik mans komfort, men han förstår ej att det är hans. Han förföljes dag och natt af den fixa idén att han är fattig och skall dö på arbetsinrättningen.

För att lugna hans sinne förse sönerna honom med trettio shillings i veckan och dessa uppbär han som sagdt ordentligt för att åtminstone kunna få till en anständig begrafning åt sig, som han säger, då någon tillfrågar honom derom.

Han har släpat hela sit lif för att samla förmögenhet och på gamla dagar, då han skulle njuta lönen för sin möda, då har han blifvit förryckt.

Han är millionär och tror sig sjelf vara en fattig man.

För femtio år sedan låg verlden öppen för honom. Han var ung, stark och förståndig, och han beslöt att göra sin lycka.

Han hängaf sig åt denna uppgift, med entusiastisk ifver åsidosättande allting annat i lifvet. Han gifte sig och fick flera barn innan framgången kom. Han var en god make och fader, men han lät ej den husliga sällheten hindra sig från affärsgöromålen.

Sommar och vinter lemnade han hemmet kl. half nio på morgonen och återvände half åtta på qvällen. Han hade ingen tid öfrig att rusta med barnen eller samtala med hustrun. Ingen utflykt till landet fick afbryta de dagliga göromålen.

Vår hjelte skulle göra sin lycka. När det var gjordt, då skulle han slå sig i ro men ej förr.

När han blifvit en medelålders man hade han hunnit öfverflygla de flesta af sina konkurrenter och hans firma var känd

vida omkring som den mest blomstrande affären i Londons City.

Hans lokaler utvidgades, närstående hus införlifvades med hans och till sist fann han sig likna en kung, med ett svartklädt garde till sin tjenst.

Men ännu var det ej slut med hans jägtande efter rikedom.

Hans söner hade växt upp och blifvit delegare af firman och han skulle mycket väl kunnat draga sig från affären och njuta af rikedomens frukter hela sitt återstående lif.

Men han var ej nöjd. Hans affär upptog endast halfva sidan af gatan, han ville äfven ha den andra halfvan. Hans omsättning var fyra millioner om året, hvarför skulle den ej kunna bli åtta?

Inom affärsverlden ansågs hans firma vara den andra i ordningen, hvarför skulle den ej kunna bli den första?

Han skulle arbeta ytterligare fem år på denna uppgift och sedan sluta.

Han utförde sin föresats, Bittida och sent var han i affären, planläggande, rådgifvande, kontrollerande. Allt hvad han företog sig lyckades väl, hvarje ny gren

af affären som öppnades gick med framgång.

De fem åren voro snart tilländalupna, och han började känna sig belåten.

Sönerna, som länge varit delegare i firman, skulle ensamma få styra och ställa och han skulle helt och hållet dra sig tillbaka.

Han erkände att han ej kände sig så stark som vanligt och att hans tankeförmåga började minskas. Han behöfde längre tid för att samla sina tankar och han vardt otålig öfver småsaker.

Ja, han skulle sluta. Verket skulle dock utföras, och om sex månader vore han klar.

Han var ju millionär och det fans intet skäl hvarför han skulle fortsätta och arbeta. Affären skulle fortfarande ge honom betydlig inkomst, fastän han måste låta sina kompanjoner få större andel än förut.

När fem månader voro qvar af den bestämda tiden, fick han ett slaganfall och måste genast föras till sitt hem.

Allt hvad medicinsk skicklighet kunde uträtta gjordes för köpmansfursten, men han uppsteg från sjuksängen såsom en utfattig stackare.

Utfattig, icke i verkligheten, men i inbillningen.

Hans förstånd var borta och han beherskades af en fix idé.

Han inbillade sig att han var ruinerad, att han förlorat allt hvad han egt i verlden och att han nu var tvungen att arbeta för sitt uppehälle.

Så fort han var i stånd att gå ut gick han till affärslokalen och sökte anställning hos sina söner.

Med tårar i ögonen bad han dem antaga sig som dörrvaktare, packhuskarl eller dylikt, hur ringa det än var.

Sönerna, som rättade sig efter läkarens råd, tillfredsställde hans vurm och antogo honom till ett sorts öfverstyre för det hela.

Intet kunde förmå honom att stanna i hemmet. Han skulle upp kl. 7 på morgonen, ut från sitt vackra hem och fara på omnibus till City. Han skulle biträda med öppnandet af affären och om vintern sköta eldningen på kontoret. Alla biträden hade stränga order att ej befatta sig med "guvernören

"Den stackars gamle guvernören" kallade de honom. Och mången nykomling, som hade några få kronor i veckoaflöning

kände medlidande med den sinnesrubbade millionären, deras husbonde, som blifvit olycklig på gamla dagar, genom fruktan för fattigdomen.

Han var verkligen öfvertygad om att han skulle dö på fattighuset och påverkad af denna fruktan nekade han att mottaga någon föda de dagar veckoaflöningen utdelades. Sönerna nödgade honom att äta med sig, men äfven då, oaktadt de vaktade honom, tog han oförmärkt maten i sin näsduk och gömde undan den liksom hundarne gömma gamla ben. Han skulle spara den så att han inte behöfde komma att svälta.

Så hände det stundom att han blef mycket hungrig. I hemmet hade de då den största möda att förmå honom äta. Han ville inte sitta i den stora våningen utan smög sig ut i köket till tjenarne. Han var fattig, sade han och derför var detta hans plats. Hans familj, öfvermåttan bekymrad, försökte alla upptänkliga medel för att få bort hans fixa idé.

En gång höllo de honom hemma och nekade honom att gå till City. Han slet sitt hår och jemrade sig öfver att han ej blef utsläppt; han skulle förlora sin aflöning och då vore han tvungen att komma

på fattighuset Hans ängslan och ång voro så verkliga, att de måste låta hon gå.

Han skyndade kortaste vägen till ko toret och gråtande bönföll han hos sina söne hans goda, vänliga husbönder, att haf öfverseende med honom och behålla hono i sin tjenst.

Så i olycka och elände förflöto de sist åren af den mäktige millionärens lif.

Den förmögenhet, för hvilkens sam lande han åsidosatt alla nöjen och all pligter, gjorde honom nu ingen glädje. De var lika onyttig för honom som om de aldrig funnits till.

Detta är ej någon saga. Berättelse om Londonmillionären, som fruktade at svälta ihjäl och som var dörrvaktare i si egen affär, är allt för väl känd i City. De stora affär, som grundades genom hans skarpsinne och idoghet är ännu blomstrande och fortsättes i den gamla firmans namn.

1001851134